

پژوهشی پیرامون معراج
از نگاه اندیشمندان مسلمان

دکتر علیرضا میرزایی

سرشناسه: میرزایی، علیرضا، ۱۳۴۵ -
 عنوان و نام پدیدآور: پژوهشی پیرامون معراج از نگاه اندیشمندان مسلمان / علیرضا میرزایی.
 مشخصات نشر: قم: مصباح اندیشه، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۱۹۶ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۸-۷۲-۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: معراج
 موضوع: *Mir'raj
 موضوع: معراج -- جنبه‌های قرآنی
 موضوع: *Mir'raj -- Qur'anic teaching
 موضوع: معراج -- احادیث
 موضوع: *Mir'raj -- Hadiths
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۴۹۷/۲۲۱/۵BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۶۳۴۲۶

عنوان پژوهشی پیرامون معراج از نگاه اندیشمندان مسلمان
 نویسنده دکتر علیرضا میرزایی
 ناشر مصباح اندیشه
 چاپ احسان
 نوبت چاپ اول ۹۷
 ناظر چاپ محمد جواد شکارچی
 تیراژ ۱۰۰۰ نسخه
 شابک ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۸۷-۲-۵
 قیمت ۲۰۰۰ تومان

تلفن مرکز پخش:

۰۹۱۲۶۵۲۸۰۲۸

تقدیم به ساحت قدس نبوی ﷺ و آل بیت مطاعش علیهم السلام،
پیشوایان راستین و مشعلهای هدایت و واسطه عروج
به ساحت قرب الهی.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	معراج در نگاه اندیشمندان اسلامی
۱۴	تقریر نظر مشهور (جسمانی)
۱۳۲	نقد و نظر پیرامون نظریه جسمانی بودن معراج
۱۳۸	نظریه در خواب بودن معراج
۱۳۹	ملاحظات پیرامون خواب بودن واقعه معراج
۱۴۱	رویکرد خاص ابن سینا در تبیین معراج نبوی ﷺ
۱۵۲	ملاحظه و نظر پیرامون توجیه سینوی معراج
۱۵۲	تفسیر محتاطانه علامه طباطبایی از واقعه معراج
۱۶۲	ملاحظه و تأمل پیرامون نظریه علامه طباطبایی
۱۶۳	رویکرد خاص و رازآلود عرفا به معراج
۱۷۱	استظهار و استدراک قرآنی برای تبیین بهتر معنای معراج
۱۷۲	تمثل در قرآن به چه معنایی است؟

نظر متاملانه در معنی ملکوت و نحوه ورود به آن که در فهم و تفسیر

ماجرای معراج مدخلیت دارد..... ۱۷۶

مقصود از آسمان..... ۱۸۲

معنای عروج..... ۱۸۵

نتیجه گیری نهایی..... ۱۸۸

منابع..... ۱۹۱

www.Ketab.ir

بر اساس مفاد آیه اول سوره اسراء، بنی اسرائیل و آیات نخست سوره نجم پیامبر ﷺ در شبی به سیر معنوی رفت و حقایقی از عالم معنوی را درک و سپس گزارش داد. عروج نبی معظم اسلام ﷺ در شبی که به معراج معروف است ریشه قرآنی دارد^۱ و احادیث متواتر فریقین به آن صحنه گذاشته و در کتب تاریخ و سیر آن واقعه عظیم ثبت شده است و با این پشتوانه، مورد اتفاق دانشمندان فریقین (شیعه و سنی) است. اما در ماهیت (با جسم یا روح) آن و توجیه نحوه وقوعش (در خواب یا بیداری) رویکردهای مختلف وجود دارد. این واقعه مهم در حدود دو سال قبل از هجرت و و حدود ده سال بعد از بعثت انجام شده است.

متکلمین و مفسرین رویکرد خاصی برای توجیه ظاهری آیات دارند اما برخی فلاسفه عقل گرا و عرفای باطنگرا در صدد توجیه باطنی و رازآلود این واقعه ویژه هستند. بحث پیرامون ماهیت سیر سریع شبانه از مکه به قدس با همراهی چند ملک مقرب با مرکبی خاص و تشریفات ویژه و عروج از بیت المقدس به آسمانها و ملکوت و عوالم برین و

مشاهدات ملکوتی و بهشت و جهنم و مقامات اخروی، در طول زمان کوتاه با محاسبه دنیوی و این جهانی، از مباحث مشکل در حوزه معرفت دینی است و تفسیر و تاویل و درک واضح آن را به عویصه (معضل) فکری مهمی تبدیل نموده است.

واقعیت این است که دسته بندی متفکرین اسلام بر اساس مذهب کلامی و گرایش رشته‌ای، در مورد معراج مقرون به واقعیت نیست. در این مورد در بین خود مفسرین، متکلمین، فلاسفه و عرفا دسته بندی وجود دارد. ممکن است فیلسوفی مفهوم معهود و مالوف و ظاهری معراج را اختیار کند و مفسر و متکلمی به سیر روحانی معتقد باشد.

اندیشمندان اسلامی ضمن پذیرش اصل سیر شبانه و عروج نبوی در یک شب رازآلود و پر اسرار، در تفسیر و توجیه آن دچار اختلاف شده‌اند.